



РІШЕННЯ № 51

Про звернення до українських та міжнародних інституцій з приводу втручання в адвокатську діяльність

«05» серпня 2020 року

м. Київ

До Ради адвокатів України звернувся з висновком Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності при НААУ щодо неправомірних дій з боку працівників Національного антикорупційного бюро України (надалі - НАБУ) і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (надалі - САП), зокрема втручання в адвокатську діяльність Логвинського Г.В., Шевкопляс М.П., Володимирської О.М.

Як відомо, 01 червня 2017 року НАБУ було відкрито кримінальне провадження № 5217000000000361 за ознаками кримінальних порушень, передбачених ч. 2 ст. 28, ч. 2 ст. 364, ч. 5 ст. 191, ч. 3 ст. 209, ч. 1 ст. 357 Кримінального Кодексу України.

В рамках цього провадження здійснюється кримінальне переслідування адвокатів, у тому числі і на той час адвоката Георгія Логвинського, за виконання ними своїх професійних обов'язків, докази сторони обвинувачення здобуті з надзвичайно грубим порушенням таємниці спілкування адвоката з клієнтом, в результаті незаконного прослуховування та стеження за адвокатом, несанкціонованого зняття інформації з каналів зв'язку тощо.

Зокрема, у цьому кримінальному провадженні переслідуванню піддані адвокати, які надавали ТОВ «Золотой мандарин Ойл» правову професійну допомогу на підставі відповідних документів, у тому числі надавали юридичні консультації, направляли відповідні скарги та зверталися до Європейського суду з прав людини з метою належного виконання рішень українських судів.

Порушення гарантій адвокатської діяльності і професійних прав адвокатів у рамках розслідування цієї справи були предметом неодноразового розгляду Ради адвокатів України, Національної асоціації адвокатів України, і були доведені до відома національних державних органів та міжнародних організацій.

Зокрема, 14 лютого 2020 року Рада адвокатів України, як вищий орган адвокатського самоврядування на звернення адвокатів у цій справі ухвалила рішення № 23 «Про звернення до європейських інституцій, комітетів Верховної Ради України, Генерального прокурора з питань порушення прав адвокатів». На переконання членів Ради адвокатів України у вказаній справі адвокатів Шевкопляс М.П., Володимирську О.М., Логвинського Г.В. намагаються покарати за юридичне сприяння клієнту у реалізації законного права на звернення до ЄСПЛ та забезпечення виконання рішення найвищої судової інстанції, що, в свою чергу, є підтвердженням протиправності дій з боку правоохоронних органів, спрямованих на порушення права на судовий захист.

Цим кримінальним провадженням, по суті, ставиться під сумнів правомірність і доцільність всього напрямку роботи з ЄСПЛ, на чому акцентують увагу у своїх зверненнях правозахисники і провідні західні експерти, запроваджується криміналізація професії адвоката. У зазначеному рішенні РАУ звернуто увагу на факти здійснення детективами НАБУ прослуховування телефонних розмов адвокатів у згаданому кримінальному провадженні, аудіоконтролю розмов з клієнтами, спостереження під час надання правової допомоги, зняття інформації з каналів зв'язку, примушення надавати свідчення стосовно клієнтів, намагання ототожнити адвоката з клієнтом, що є грубим порушенням з боку правоохоронних органів гарантій адвокатської діяльності, передбачених статтями 55, 131-2 Конституції України, статтею 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Рада адвокатів України звертає увагу на те, що такими діями правоохоронних органів порушується не тільки національне, а й міжнародне законодавство, зокрема статті 6, 8 Конвенції по захисту прав людини і основних свобод (1950 року).

Європейський суд з прав людини у своїй прецедентній практиці неодноразово заявляв, що переслідування та утиски представників юридичної професії завдає удар по самому серцю конвенційної системи. Тому обмеження прав адвокатів повинні підлягати особливо суворому контролю (див. Елсі та інші проти Туреччини, No. 23145/93 та 25091/94, 13 листопада 2003 року; Xavier Da Silva проти Франції, No. 43757/05, 21 січня 2010 року; і Leotsakos проти Греції, No. 30958/13, 4 жовтня 2018 року, Круглов та інші проти Росії, 4 лютого 2020 року, Андре та інші проти Франції, No. 18603/03, 24 липня 2008 року, Мішо проти Франції, No. 12323/11, Прутенау проти Румунії, 3 лютого 2015 року).

З огляду на вищевикладене, у даному кримінальному провадженні НАБУ здійснює незаконне переслідування адвокатів, фактично ігноруючи всі передбачені національним та міжнародним законодавством гарантії та принципи адвокатської діяльності.

03 березня 2020 року Офіс Генерального прокурора України звернувся із вимогою до Європейського суду з прав людини через Постійне представництво України в Раді Європи на запит Міністерства закордонних справ України про роз'яснення та, за необхідності, зняття імунітету з пана Георгія Володимировича Логвинського, який впливає з імунітету його дружини Судді Ганни Юдківської, обраної до Суду від України, у зв'язку з досудовим кримінальним провадженням № 5201700000000361, зареєстрованим в Єдиному реєстрі досудових розслідувань 01 червня 2017 року, що проводиться Національним антикорупційним бюро України.

У відповідному зверненні заступника Генерального прокурора вказано на діяльність правозахисних організацій та діяльність адвокатури як конституційного інституту як на незаконну; власне адвокатів ототожнено не лише з їхніми клієнтами, а із злочинними діями клієнтів, які ще навіть не доведені в суді. Заступник Генпрокурора в офіційному документі винайшов немислиму у правовій державі інтерпретацію особливого статусу і ролі адвокатів, їх прав і гарантій як злочинців і спільників злочинців. Неприпустимим є твердження одного з керівників Офісу Генпрокурора України про професійні навички адвокатів як такі, що сприяють злочинній діяльності та покривають злочинців.

Відкриття кримінальних проваджень проти адвокатів, які є захисниками у резонансних справах, розслідуваних НАБУ, стало стилем роботи НАБУ з моменту його заснування 2015 року. Впродовж 5 років новітня державна правоохоронна інституція, створена для боротьби з корупцією, застосовує для виправдання власної неефективності тиск і дискредитацію адвокатури, вдається до порушення засадничих міжнародних принципів незалежності адвокатської професії. По суті, в особі НАБУ держава називає професійні імунітети адвокатів способом покриття злочинності у провадженнях, які ще не передано до суду.

26 травня 2020 року Національна асоціація адвокатів України звернулась до Президента Європейського суду з прав людини з проханням при розгляді звернення заступника Генпрокурора України Любовича стосовно позбавлення Логвинського Г.В. імунітету, врахувати порушення правоохоронцями принципів і стандартів незалежної адвокатської діяльності при спробах притягнути Логвинського Г.В. до кримінальної відповідальності, а також дати оцінку нівелюванню ролі адвокатської професії, як правозахисної, ігноруванню принципу презумпції невинуватості особи у відповідних зверненнях ГПУ до ЄСПЛ у цій справі.

Національна асоціація адвокатів України, Рада адвокатів України неодноразово звертала увагу на норми статті 23 Закону України «Про

адвокатуру та адвокатську діяльність», якими закріплено, що професійні права, честь і гідність адвоката гарантуються та охороняються Конституцією України, цим Законом та іншими законами. У цій статті Закону зазначені гарантії адвокатської діяльності, зокрема: забороняються будь-які втручання і перешкоди здійсненню адвокатської діяльності; забороняється притягати до кримінальної відповідальності чи іншої відповідальності адвоката або погрожувати застосуванням відповідальності у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності згідно із законом тощо.

06 липня 2020 року Європейський суд з прав людини (далі – Суд), враховуючи:

- *статтю 51 Європейської конвенції про права людини, статтю 40 Статуту Ради Європи та статті 1 та 4 Шостого Протоколу до Генеральної угоди про привілеї та імунітети Ради Європи;*

- *що імунітет, передбачений статтею 1 Шостого Протоколу до Генеральної угоди про привілеї та імунітети Ради Європи, застосовується до суддів та їх подружжя, і що за Статтею 4 Протоколу пленум Суду має не тільки право, але й зобов'язаний позбавити імунітету в будь-якому випадку, коли імунітет буде перешкоджати відправленню правосуддя і коли він може бути скасований без шкоди для цілі, заради якої він був наданий;*

- *що імунітет надається не для особистої користі осіб, а з метою забезпечення незалежного виконання функцій Суддів;*

- *що поняття «акредитованої держави» та «держави перебування» у Віденській конвенції про дипломатичні відносини від 18 квітня 1961 року не поширюються на відносини між Судом та однією з Високих Договірних Сторін Європейської конвенції з прав людини і що, отже, немає виключення імунітету на підставі того, що держава, яка звернулася, є Високою Договірною Стороною, від якої обраний відповідний Суддя;*

- *що імунітет подружжя повноважних Суддів існує незалежно від того, чи пов'язані їх дії з виконанням службових обов'язків Суддів, чи ні;*

- *що імунітет суддів та їх подружжя охоплює відкриття кримінального провадження проти одного чи обох з них та здійснення будь-яких слідчих дій або примусових заходів, щодо них, або допиту їх як свідків;*

- *необхідність забезпечення цілісності процедури зняття імунітету, а отже, поваги до незалежності та авторитету Суду;*

- *що деякі слідчі дії, зокрема таємне стеження, яке проводилося Національним антикорупційним бюро України, на практиці поширювалося і на пана Логвинського, і що такі слідчі дії з чітким наміром зібрати докази, прямо пов'язані з паном Логвинським, означали проведення кримінального розслідування стосовно нього;*

- *що є докази, які свідчать, що, коли проводилися слідчі дії щодо пана Логвинського, Національне антикорупційне бюро України вдалося до тиску на учасників процесу;*

- що вищезазначені дії Національне антикорупційне бюро України з отримання доказів, щоб застосувати їх проти пана Логвинського, є несумісними з його імунітетом згідно зі статтею 1 Шостого Протоколу до Генеральної угоди про привілеї та імунітети Ради Європи, суперечать меті та значенню імунітету, як такі, та ризикують підірвати цілісність процедури зняття імунітету Судом;

- також, що не було продемонстровано, що існують достатні гарантії відносно використання доказів, отриманих внаслідок порушення імунітету пана Логвинського в національному кримінальному провадженні;

- що з огляду на вищезазначене немає необхідності робити жодних висновків щодо суті звинувачень, висунутих на національному рівні

вирішив відхилити клопотання про зняття імунітету з Логвинського Георгія Володимировича, який впливає з імунітету його дружини, Судді Ганни Юджівської, обраної до Суду від України.

З огляду на наведене, заслухавши пропозиції та зауваження членів Ради адвокатів України щодо необхідності направлення до національних та міжнародних інституцій звернень про неприпустимість порушення прав та гарантій адвокатської діяльності з боку правоохоронних та державних органів, які дискредитують євроінтеграційні позиції України із скеруванням рішення Пленуму Європейського суду з прав людини від 06 липня 2020 року щодо відмови зняття імунітету з Георгія Логвинського, а також керуючись статтею 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України **вирішила:**

1. Затвердити висновок Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності при НААУ щодо втручання в адвокатську діяльність Логвинського Г.В., Шевкопляс М.П., Володимирської О.М., що додається.
2. Доручити Голові Ради адвокатів України Ізовітовій Л.П. направити звернення до Президента України, Голови Верховної Ради України та голів парламентських комітетів, Офісу Генерального прокурора, Вищої ради правосуддя, Ради суддів України, правоохоронних органів, міжнародних інституцій, а саме: Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ), у тому числі Моніторингового комітету ПАРЄ, Комісару Ради Європи, міжнародних донорів про порушення прав та гарантій адвокатської діяльності з боку правоохоронних та державних органів, які дискредитують євроінтеграційні позиції України із скеруванням рішення Пленуму Європейського суду з прав людини від 06 липня 2020 року щодо відмови зняття імунітету з Георгія Логвинського.

3. Секретарю Ради адвокатів України прийняте рішення довести до відома адвокатів шляхом опублікування на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України */підпис/* **Л.П. Ізовітова**

Секретар Ради адвокатів України */підпис/* **І.В. Колесников**